

Зміст

Передмова до українського видання	6
Доктор Генрі А. Кіссинджер. Передмова	7
Лі Куан Ю. Передмова	10
Подяки	13
Частина I. Вибір правильного рішення	15
1. Шлях самітника	16
2. Створення нової армії.....	23
3. Велика Британія йде.....	43
4. Вижити самотужки	62
5. Створення фінансового центру.....	85
6. Профспілки підтримують уряд.....	98
7. Передусім справедливість для суспільства, а не соціальне забезпечення	111
8. Політичне самогубство комуністів.....	127
9. Центристська політика уряду.....	138
10. Плекаємо й залучаємо таланти	153
11. Багато говірок – одна мова	163
12. Боротьба з корупцією.....	175
13. Чистий і зелений Сингапур.....	191
14. Керуємо пресою	203
15. Диригент оркестру	216
Частина II. У пошуках свого місця – в регіоні та світі	245
16. «Гойдалки» у відносинах із Малайзією.....	246
17. Індонезія: з ворогів у друзі.....	280
18. Розвиток зв'язків із Таїландом, Філіппінами та Брунеєм	314
19. В'єтнам, М'янма та Камбоджа: шукаємо компроміси у сучасному світі	331

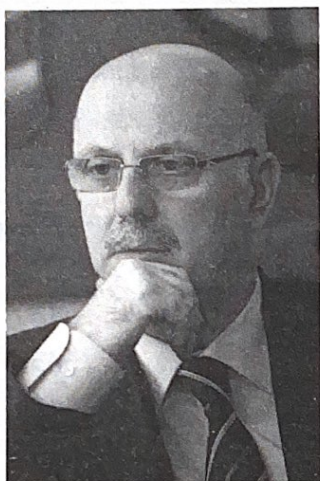

---

20. АСЕАН: перспективи розвитку.....	353
21. Криза 1997–1999-х років у Східній Азії.....	368
22. Сингапур – член Британської співдружності націй.....	376
23. Нові зв'язки з Великою Британією.....	401
24. Відносини з Австралією та Новою Зеландією.....	415
25. Лідери й легенди Південної Азії.....	434
26. До Європи слідом за Великою Британією.....	457
27. Крах Радянського Союзу.....	475
28. Америка проти комунізму.....	485
29. Стратегічна угода з США.....	508
30. Новий порядок денний Америки.....	527
31. Японія – перше «економічне чудо» Азії.....	543
32. Японські уроки.....	565
33. Корея на роздоріжжі.....	576
34. Гонконг: повернення.....	590
35. Тайвань – це інший Китай.....	607
36. Китай – «довгохвостий дракон».....	622
37. Китай Ден Сяопіна.....	646
38. Китай за межами Пекіна.....	669
39. Тяньаньмень.....	678
40. Ох і чудово ж бути багатієм у Китаї!.....	700
Частина III. Заключна.....	719
41. Передача естафети.....	720
42. Моя родина.....	732
43. Епілог.....	742
Алфавітний покажчик.....	750

Передмова до українського видання

Беззаперечний творець сингапурського дива Лі Куан Ю – один із найвидатніших політичних діячів другої половини ХХ сторіччя. Важко переоцінити зміни, які відбувалися за часів його перебування на посаді прем'єр-міністра. Крихітний острів без природних ресурсів та з корумпованою політичною системою Лі Куан Ю спромігся перетворити на лідера новітніх технологій, передову країну світу з процвітаючою економікою.

За два десятиліття ВВП Сингапуру збільшився у 15 разів, країна стала відігравати провідну роль у політиці не лише Азії, а усього світу. Лі Куан Ю заручився підтримкою свого народу, завдяки чому став світовим рекордсменом по терміну перебування на посаді прем'єр-міністра.

Історія моєї Батьківщини, Грузії, чимсь подібна до історії Сингапуру. Після розпаду Радянського Союзу вона опинилась у скруті. Але те, що вдалося зробити за короткий термін, вже сьогодні називають грузинським економічним чудом. Україна також потребує чуда. І, працюючи тут не один рік, я розумію, що це реально.

Саме тому ця книга вельми актуальна для українського читача. Вона – не лише мемуари видатного політичного діяча, а й своєрідний підручник з відродження держави, настільна книжка для політиків, котрі прагнуть провести реформи в Україні та змінити її на краще.

Сподіваюся, що серед читачів цієї книжки є майбутні керівники країни, котрим вона допоможе обрати правильний шлях для розбудови сильної, могутньої, процвітаючої та економічно розвинутої держави.

Президент Асоціації платників податків України,
Надзвичайний і Повноважний Посол
Грігол Катамадзе

Доктор Генрі А. Кіссінджер

Передмова

У другій половині ХХ сторіччя, із виникненням великої кількості нових держав, уперше за всю світову історію міжнародна політика та економіка стали в буквальному сенсі глобальними. Ба більше: з розвитком технологій майже кожна країна отримала можливість брати участь у подіях, що відбуваються десь у світі в реальному часі.

На жаль, той інформаційний вибух, свідками якого ми стали, не супроводжувався накопиченням знань в окремих осіб або країн, тобто континенти взаємодіють між собою, але не обов'язково розуміють один одного. Через поширення по всьому світу одних і тих самих технологій люди чомусь вважають, що політичні курси та навіть культури повинні стати однорідними. Окремі країни (надто це стосується Старого Світу, держави якого існують не одну сотню років) стали жертвою спокуси зігнорувати історію й почали прикладати до всіх новостворених країн мірку власних цивілізацій. Чи не надто часто ми забуваємо, що установи Заходу не з'явилися у всій своїй довершеності вчора — вони розвивались століттями, що визначали кордони й закони, конституційні засади та основні цінності суспільства?

Не варто забувати історії. У країнах Заходу соціальні інституції формувалися поступово, тоді як у новостворених країнах їх приведено до дії вже в доопрацьованій формі. На Заході розвиток громадського суспільства відбувався паралельно з тим, як набирала сили держава. Тому там сформувалися представницькі установи, що обмежили державну владу питаннями, з якими суспільство не могло впоратися самостійно. Політичні конфлікти дедалі слабшали, коли в людей з'явилися спільні важливі цілі.

Історія ж багатьох країн — колишніх колоній — складалась інакше. Завдання, що їх на Заході розв'язували століттями, потрібно було реалізувати за десять-двадцять років і за значно складніших умов. У країнах, де суспільна історія — колоніальне правління, особливо якщо суспільство складається з багатьох етнічних груп, створення політичної опозиції часто вважають радше замахом на політичну конституційність держави, аніж загрозою для конкретної влади.

Чудовим прикладом цього є Сингапур. Як основна військово-морська база Великої Британії на Далекому Сході, він не мав жодних шансів, жодної надії стати незалежною державою, аж поки Друга світова війна не призвела до колапсу влади європейських держав і перекроювання політичної карти Південно-Східної Азії. Під час першої хвилі деколонізації Сингапур увійшов до складу Малайї, але потім стало зрозуміло, що китайська більшість Сингапуру – надто потужна внутрішня загроза для країни, що намагається визначити себе як «країна з малайською більшістю». Малайя позбулася Сингапуру, бо не змогла дати ради з таким чисельним китайським населенням або ж (назвемо речі своїми іменами) виявилася неспроможною навчити Сингапур підкорятися, навіть якби він все ж таки став частиною пізніше створеної Федерації Малайзія.

Та, як вчить нас історія, раціональні розрахунки багатьох звичайних людей одним махом може перекреслити непересічна людина. Коли йдеться про Лі Куана Ю, «батька» Сингапуру як незалежної держави, у давній суперечці, що саме визначає хід подій – обставини чи особистість – терези схиляються на користь останньої. Тогочасні обставини навряд чи могли бути гіршими. Розташований на піщаній мілині, без жодних природних ресурсів, у 1950-их роках Сингапур мав лише одне – багатомовне населення, кількістю трохи більше за мільйон (сьогодні тут проживає три), яке на 75,4 % складалося з китайців, 13,6 % – з малайців та 8,6 % – індійців. На півдні Сингапур сусідував з Індонезією, населення якої вже досягло понад 100 мільйонів (на сьогодні воно майже подвоїлося); на півночі – з Малайєю (пізніше – Малайзією), в якій проживали 6,28 мільйона жителів. Чи не найменша країна у Південно-Східній Азії, Сингапур, здавалося, був приречений стати сателітом одного з могутніх сусідів, якби взагалі спромігся зберегти свою незалежність.

Проте Лі Куан Ю був іншої думки. Кожна велика перемога, перш ніж вона втілиться у життя, існує у мріях. У його мріях існувала країна, яка не тільки виживе, а й підніметься вище за інші. Її природними ресурсами мали стати розум, дисципліна та винахідливість жителів. Лі Куан Ю мобілізував своїх співвітчизників на виконання завдань, про які вони раніше навіть і не замислювались: спершу розчистити своє місто, а потім скерувати всі зусилля на подолання ворожнечі між сусідами, що існувала від самого початку, а також на подолання етнічних бар'єрів усередині сингапурського суспільства. Сьогодніш-

ній Сингапур – це доказ його правоти. Щорічний дохід на душу населення зріс із менше ніж 1 000 доларів на час набуття незалежності до майже 30 000 доларів сьогодні. Сучасний Сингапур посідає найвищий щабель за своїми технологічними та науковими досягненнями порівняно з іншими країнами Південно-Східної Азії і є центром міжнародної торгівлі.

Ця книжка – розповідь Лі Куана Ю про те, як йому все це вдалося. Він провів корабель Сингапуру через небезпечні рифи, бо розумів не тільки потреби свого власного суспільства, а й вимоги та мотиви, якими керувалися сусідні країни. У цій книзі автор уважно розглядає питання Індонезії й падіння її президента Сухарто, докладно розповідає про своє знайомство з Китаєм та його лідерами. Його розповідь про марну спробу Сингапуру створити місто-сателіт у Сучжоу надзвичайно яскраво демонструє труднощі, пов'язані зі злиттям ринкової економіки навіть такого дружньо налаштованого партнера, як Сингапур, з політичними та соціальними реаліями Китаю – того Китаю, яким він був на півшляху від Мао Цзедуна до реформ.

Лі Куан Ю не був би вірний собі, якби щиро й беззастережно не проаналізував відмінності між індивідуалізмом Заходу та соціальним зрощенням, властивим для багатьох азійських країн, у тому числі для Сингапуру. Він не просить нас змінити свої стереотипні уявлення; він лише хоче, щоб ми не застосовували їх до суспільств із відмінною від наших історією й потребами.

Через ці свої погляди Лі Куан Ю зазнав неабиякої критики з боку Заходу. Ті з нас, хто шанує наші цінності, одночасно усвідомлюючи труднощі, які спіткали молоду країну, що належить до іншої культури, залишають питання, чи була в цієї людини можливість зробити інший вибір, на суд історії. Проте не забуваймо: ціле покоління стало свідком того, що кожний американський лідер, який мав справу з Лі Куаном Ю, одержував неабиякі вигоди від того, що сингапурський лідер у площині міжнародних питань ідентифікував майбутнє своєї країни з долею світових демократій і чинив це не пасивно, а роблячи значущий політичний внесок у баталії, які розгорталися в рамках історії нашого часу.

Лі Куан Ю

Передмова

Я написав цю книжку для молодого покоління сингапурців — тих, хто сприймає стабільність, зростання й успіх як належне. Я хотів, щоб вони знали, як важко було маленькій країні без жодних природних ресурсів, площею 640 квадратних кілометрів вижити в оточенні більших сусідів — новостворених країн, кожна з яких утілювала націоналістичну політику.

Ті, хто пережив лихоліття війни 1942 року і японську окупацію, а відтак створював нову економіку Сингапуру, позбавлені оптимізму, притаманного молоді, для котрої успіх Сингапуру є чимось беззастережним. Ми не можемо забути, що громадський порядок, особиста безпека, економічний і соціальний розвиток та процвітання не з'явилися самі собою, що вони є результатом невпинної праці й уваги, яку приділяє всім питанням чесний та ефективний уряд, обраний народом.

У попередній книзі я описав роки свого навчання в довоєнному Сингапурі, японську окупацію, політичну коловерт, спричинену комуністами, та міжнаціональні конфлікти, які прийшли їй на зміну під час двох років перебування Сингапуру у складі Малайзії.

Японська окупація (1942–1945) сповнила мене ненавистю до тих жорстокостей, які Сингапур зазнав від «братів» азійського походження, розбудила в мені націоналізм, самоповагу й почуття обурення класовою несправедливістю. Чотири роки, проведені в Британії під час подальшого навчання, лише посилили в мені рішучість позбутися британських господарів-колоніалістів.

Я повернувся до Сингапуру в 1950 році, впевнений у своїй правоті, але не усвідомлюючи підводних рифів і ризиків, що їх приховувало в собі майбутнє. Мене, як і ще багатьох із мого покоління, з головою поглинула хвиля антиколоніальної боротьби. Я увійшов до світу профспілок та політичної боротьби, сформував політичну партію і у віці 35 років, 1959 року, зайняв посаду прем'єр-міністра уряду, вперше за історію Сингапуру обраного самостійною країною. Ми з друзями сформували Об'єднаний фронт із комуністами. Від самого початку ми знали: колись настане час розійтися й спокутувати зро-

блене. Коли ж ця година прийшла, розпочалась війна не на життя, а на смерть, і нам пощастило, що ми вийшли з неї непереможеними.

Тоді ми пов'язували своє майбутнє з Малайєю; отже, у вересні 1963 року ми об'єдналися з нею, сформувавши Малайзію. Через рік, у липні 1964-го року, Сингапуром прокотилася хвиля міжнаціональних сутичок між китайцями та малайцями. Ми потрапили в пастку: не мали іншого виходу, як боротися з малайськими екстремістами з правлячої партії – Об'єднаної малайської національної організації (ОМНО), що рішуче обстоювали Малайзію під правлінням малайців. Сили були нерівними. Щоб вистояти проти зброї ОМНО – громадських заколотів, якими вона намагалася зломити нас, ми підняли немалайців та малайців усієї Малайзії, скликавши Конвенцію за об'єднання Малайзії, щоб боротися за «Малайзію для малайзійців». У серпні 1965 року перед нами залишився лише один шлях – піти.

У період залякувань і громадських підбурень наші люди загартувалися й були готові перенести всі тягарі незалежного плавання. Той травматичний досвід міжнаціональних сутичок налаштував мене і моїх колег іще більш рішуче будувати багатонаціональне суспільство, здатне забезпечити рівноправ'я всім своїм громадянам, незалежно від їхньої раси, мови чи релігії. Саме довіра народу стала для уряду основною рушійною силою.

У цій книзі розповідається про тривалі роки важкої кропіткої праці, коли ми намагалися знайти спосіб зберегти незалежність і вижити без Малайзії. Щоб за три десятиріччя пройти шлях від злиднів до процвітання, нам доводилося долати перепони, які здавалися нездоланними.

Після 1965 року для нас настав час непевності й тривоги, коли ми гарячково намагалися стати на ноги. Ми зітхнули з полегшенням у 1971-му, коли зрозуміли, що в країні вистачає робочих місць навіть без британських військових частин, які пішли з Сингапуру. Та лише після того, як ми спромоглися подолати нафтову кризу 1973 року, коли ціни на нафту підвищилися в чотири рази, прийшло усвідомлення: так, ми здатні впоратися самі. Після того була праця – важка, напружена; було планування, була й імпровізація. Ми шукали нестандартного шляху, щоб утвердитись як життєздатна держава, приваблюва для розвинутих індустріальних країн в плані інвестицій і торгівлі, а також як успішний транзитний центр, через який по нашому регіону розповсюджувалися товари, послуги та інформація.

Отже, ми поступово зростали. У 1959 році, коли я заступив на посаду прем'єр-міністра, наш валовий внутрішній продукт на душу населення становив 400 американських доларів, в 1990-ому (коли я пішов з посади) — понад 12 200, а в 1999-ому — вже 22 000. Період нашого зростання збігся з часом докорінних політичних та економічних змін у світі. У матеріальному плані ми перестали бути вбогою країною третього світу. Проте знадобиться принаймні ще одне покоління, щоб рівень розвитку нашого мистецтва, культури й соціальних стандартів повною мірою відповідав би рівню інфраструктури розвиненої країни, яку ми створили в Сингапурі.

Під час холодної війни, у 1960–1970 роках, коли було ще зовсім незрозуміло, хто ж візьме гору, ми орієнтувалися на Захід. Завдяки бар'єру, що поділив світ за холодної війни, нам було легше вижити на світовій арені, бо наші найближчі сусіди виступали проти комуністів, а отже всі ми заручилися міжнародною підтримкою з боку Америки, Західної Європи та Японії. Наприкінці 80-их стало зрозуміло: ми на боці переможців.

Ця книжка — не підручник з побудови економіки, створення армії чи розвитку країни. Це докладна розповідь про проблеми, які спіткали мене і моїх колег, а також про те, як ми їх розв'язували. Попередню мою книжку написано в хронологічному порядку. Для цієї такої підхід виявився неможливим — тоді вона була б загрубою. Тож я писав її окремими темами, щоб втиснути події 30 років у трохи більше ніж 700 сторінок.

1. Шлях самітника

У світі є безліч книжок про те, як звести будинок, полагодити двигун або навіть написати книжку. Та жодного разу мені на очі не траплявся підручник, де б розповідалося про те, як побудувати державу з різнорідної юрби іммігрантів, що прибули з Китаю, Британської Індії та Голландської Ост-Індії. У жодній книжці не написано про те, як створити можливості для виживання людям, котрі мешкають на території, яка втратила позиції своєрідної вільної економічної зони регіону.

Я й подумати ніколи не міг, що в 1965-му у віці сорок два роки очолю незалежний Сингапур і відповідатиму за життя двох мільйонів його жителів. З 1959 року (тоді мені було тридцять п'ять) я обіймав посаду прем'єр-міністра самоправного штату Сингапур. У вересні 1963 року ми вступили до Федерації Малайзія. Між Сингапуром та федеральним урядом існували суттєві розбіжності щодо політичних питань. А 9 серпня 1965 року зненацька ми залишилися за бортом — нас випроводили геть із Малайзії. Ми стали незалежними й нам потрібно було вибрати шлях, на якому не було жодних дороговказів.

На нас чекали величезні труднощі, і шанси їх подолати були доволі мізерні. Сингапур був штучною країною, що її заснували британці як транзитний торговельний форпост гігантської морської імперії. Ми успадкували острів, але без материкової зони; ми отримали серце без тіла.

Коментарі, що з'явилися в іноземній пресі відразу ж по тому, як ми отримали незалежність, провіщали Сингапурові сумну долю, і це засмучувало мене ще більше. Те, як Велика Британія залишала свої колонії, один із журналістів порівняв із занепадом Римської імперії. Тоді з відходом римських легіонів запанував безлад, бо на їхнє місце прийшли варварські орди. 10 серпня 1965 року Деніс Ворнер писав у *Sydney Morning Herald*: «Три роки тому ніхто не вважав незалежний Сингапур життєздатним. Сьогодні ніщо не вказує на появу бодай проблиску надії на імовірність його виживання». А Ричард Хью в лондонській *Sunday Times* 22 серпня 1965 року написав: «Наслідком закриття

британських військових баз (вартість яких перевищує 100 мільйонів фунтів стерлінгів) стане обвал економіки Сингапуру». Я цілком поділяв такі побоювання, але старанно приховував це: моїм обов'язком було дати людям надію, а не деморалізувати їх.

Раз у раз виникали дедалі нові запитання. Як довго британці планують утримувати свої бази в Сингапурі? Чи не прискорять вони процес закриття баз через те, що Сингапур відокремиться від Малайзії? Гарольду Вільсону (на той час прем'єр-міністр Великої Британії) вже зараз доводилося відбивати напади опозиції навіть від парламентарів власної партії. Політика утримання військової присутності «на схід від Суеца» була надто дорогою для Великої Британії і не додавала популярності лейбористському урядові. Тим часом уряд потребував коштів на соціальне забезпечення та інші програми, які б могли допомогти здобути голоси виборців. Сполучені Штати, єдиний гарант безпеки та стабільності у Східній Азії, глибоко зав'язли у партизанській війні у В'єтнамі, яка була вельми непопулярною як поміж європейськими союзниками американців, так і серед урядів країн афро-азійського регіону. Антиамериканська пропаганда, яку вели Радянський Союз та Китайська Народна Республіка, була дуже ефективною у країнах третього світу. На мою думку, якби роль, яку відігравала в регіоні Велика Британія, перейшла до США, Сингапур заплатив би неймовірно високу політичну ціну; хоч навряд би це сталося. А Австралія та Нова Зеландія не були надійними гарантами стабільності.

У мене було передчуття того, що британці, хоч і не відразу, та неодмінно здадуть позиції; а от вплив американців поширюватиметься. Для мого покоління, котре виросло в Британській імперії, нелегко було сприйняти таку зміну. Я мусив змиритися з могутністю американців, і тепер вже без британської підтримки. Велика Британія нав'язувала свою владу з певною делікатністю; зовсім інша річ США. Про це промовисто свідчило те, як американці поводитися з південно-в'єтнамськими лідерами, та навіть із тайськими і філіппінськими, позиції яких були набагато міцніші, ніж у їхніх колег із Сайгона. Америка була міцною та час від часу з охотою демонструвала цю міць.

Необхідність вживати заходів особистої безпеки також дуже дратувала й втомлювала мене. Відразу ж після відокремлення Сингапуру поліцейський, що відповідав за мою безпеку, попередив мене: для всіх малайськомовних газет Малайзії, для всіх радіо- і телевізійних передач, які можна було приймати в нас, я став основним об'єктом

ненависті. Він порадив мені тимчасово виїхати з будинку на Окслі-роуд, поки там не буде вжито певних заходів. Тепер замість одного офіцера служби безпеки мене оточила ціла армія. Крім того, непомітна завіса безпеки накрила мою дружину Чу і дітей. На відміну від комуністів, які мислили раціонально, все прораховували і не стали б завдавати лиха Чу або дітям, фанатики-націоналісти були непередбачуваними та набагато небезпечнішими. Близько трьох-чотирьох місяців ми з Чу були змушені мешкати в Чангі-котеджі – державній дачі на морському узбережжі біля бази військово-повітряних сил Великої Британії. Ми жили в так званій «захищеній» зоні. Наради Кабінету міністрів у цей період відбувалися нерегулярно, бо поїздка у супроводі кортежу мотоциклістів і машини з охороною значно порушувала дорожній рух у Сингапурі. Нагальні рішення я приймав під час телефонних конференцій із міністрами; таким чином я позбувся нарад у будівлі уряду. Мої особисті помічники та Вон Чуй Сен, секретар уряду, щодня приїздили до котеджу, де я працював. Неподалік (туди можна було дійти пішки) розташовувалося поле для гольфу, що належало військовій частині. Гра у гольф допомагала мені відволікатися від стосів паперів і протоколів. Зазвичай я грав партії на дев'ять лунок (часом з кимось із товаришів, часом сам), поки Чу гуляла неподалік.

Трійко наших дітей мали навчатися, та оскільки вони не могли нікуди виїхати, то сиділи вдома. Так вони спостерігали за тим, як робочі зводять цегляний мур навпроти головного входу, щоб відгородити будинок від дороги. Тимчасово, до того, як доставили і встановили куленепробивне скло, всі вікна в будинку були затулені сталевими листами. Через це в будинку ми почувались, як у в'язниці. Коли за кілька місяців скло привезли й поставили, нам всім відлягло від душі. Коли я повернувся на Окслі-роуд, біля будинку на варті стояли поліцейські-гурки (британці вербували їх на службу в Непалі). Гурки не лишень дотримувалися нейтралітету, їм також були притаманні дисциплінованість і вірність. Ми не могли допустити жодних інцидентів, щоб китайський поліцейський застрелив малайця чи навпаки, – це призвело б до серйозних наслідків. Усе це тільки посилювало в мені відчуття незахищеності; я розумів, що нам слід негайно створювати власну армію, яка б захистила нашу вразливу незалежність.

Існувало безліч нагальних проблем: спершу треба домогтися визнання Сингапуру як незалежної держави і вступити до ООН. На посаду міністра закордонних справ я призначив Сіннатамбі

Раджаратнама, якого ми всі з любов'ю називали «Раджа». Він якнайкраще підходив для цієї посади, бо ще за студентських часів у Лондоні, перед та під час війни він дотримувався антиколоніальних націоналістичних поглядів, проте не схилився до радикалізму. Приязний, вихований, щирий, він умів утримувати рівновагу між твердістю, коли треба було відстоювати принципи, та готовністю знаходити дипломатичні компроміси. Де б він не працював, у Сингапурі чи за кордоном, він завжди викликав любов і пошану. У вересні 1965 року нашу країну визнала міжнародна спільнота і То Чін Чай, заступник прем'єр-міністра, та Раджа, міністр закордонних справ, вирушили до Нью-Йорка в ООН.

Наступне моє завдання: як захистити цей крихітний клаптик землі. Ми не мали армії, лише два військових батальйони під командуванням малайзійського бригадира. Як же створити бодай якісь збройні сили у максимально стислий термін? Ми мали випередити та, в разі потреби, завадити будь-яким спробам із боку малайських екстремістів, які за допомогою малайзійських сил в Сингапурі могли з Куала-Лумпура вчинити заколот та поставити хрест на нашій незалежності. Чимало малайських лідерів у Куала-Лумпурі вважали, що не можна було відпустити Сингапур від Малайзії, ба більше, його потрібно було силою змусити «повернутись». Якби щось сталося з Тунку Абдулом Рахманом, місце прем'єр-міністра зайняв би Тун Абдул Разак; в такому разі рішуче налаштовані екстремістські лідери могли б змусити його скасувати рішення Тунку.

Не міг я забути про ще одну проблему – збереження цивільного правопорядку. Ми боялися, що малайці, прихильно налаштовані до Об'єднаної малайської національної організації (ОМНО), збожеволіють, щойно усвідомлять, що уряд Малайзії покинув їх і вони знов стали національною меншиною. Наша поліція переважно складалася з малайців і їхня вірність урядові незалежного Сингапуру похитнулася би, коли б вони змушені були діяти проти малайських заколотників. Два наших військових батальйони так само склалися переважно з малайців із Малайї.

Мені від серця відлягло, коли я довідався, що Го Кен Сві охоче взявся за формування армії. Я вирішив віддати йому внутрішні справи та оборону, створивши одне Міністерство внутрішніх справ та оборони (Ministry of Interior and Defence – MID). Таким чином, він мав би змогу використати поліцейських для навчання армійських новобранців.